

1. Avtaletolkning

En avtale krever et tilbud og et aksept. Ettersom vi har fri kontraktsrett (avtalerett) i Norge er det som regel ikke mer som kreves. I utgangspunktet har man en felles forståelse for rettigheter og plikter som følger av avtalen. I avtalelovens kapittel 1 finnes det regler for hva som kreves for at en avtale er inngått, om det er uenighet partene i mellom. Disse reglene omhandler akseptfristen ol.

Det hender at partene i ettertid ikke var enige om sine plikter og rettigheter som fulgte av avtalen. Det skal ikke være lett å komme ut av en avtale - da ville kontrakten vært utforligbar og unødvendig. §36 i avtaleloven er en såkalt generalklausul, en sikkerhetsventil, hovedsaklig for avtalens svaker part: "En avtale kan helt eller delvis settes til side eller endres for så vidt det ville virke unødvendig eller være i strid med god forretningsskikk å gjøre den gjeldende." En må da gå til selve avtalen for å tolke den, og deretter avgjøre om den kan ugyldiggjøres, etter en unødvendighetsvurdering.

En avtale kan settes til side om den omhandler ulovligheter (som reddemål/gambling) eller om vedkommende er umyndiggjort.

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject:

kode:

Course code: JUS102

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

Dato og år:

Date and year:

23.05

2008

Ark. nr.

sheet no.

2

av

out of

9

i alt

total no.

Det finnes 3 ~~muligheter~~ tolkningsmetoder:

1. Tolkingsprinsipper
2. Tolkingsdata
3. Tolkingsregler

1. Tolkingsprinsipper er generelle prinsipper som inngår i all avtaletolkning, men ikke lovfestet.

- viljeprinsippet: prinsipp som retter seg mot subjektiv vurdering av avtalen - en er ikke bundet ut over det en selv tolker ut av avtalen
- tillitsprinsippet: prinsipp som retter seg mot objektiv vurdering av avtalen - en er ikke bundet ut over det enhver ser på som fornuftig tolkning av avtalen

Det er i dag tillitsprinsippet som hovedsakelig blir brukt i norsk avtaletolkning. Viljeprinsippet er viktigere ved testamenttolkning ol.

2. Tolkingsdata omhandler ulike detaljer i avtalen som kan føre til uklarheter. Både ved inngåelse og etter inngåelse.

- ordlyd: avtalens ordlyd kan tolkes forskjellig
- bakgrunn til avtalen
- forholdene rundt avtaleinngåelsen
- formålet for avtaleinngåelsen (ble bilen kjøpt som skrapbil?)
- pris (stemmer pris overens med formålet med kjøpet?)
- etter følgende opptreden (klagde parten innen rimelig tid?)
- en eventuell domsavgjørelse (hva ville det ført til?)

Eksamen i emne/fag:

kode:

Examination in subject: .....

Course code: JS102

Eksaminand nr.:

Examinee no.: 67

Dato og år:

Date and year: 23.05 2008

Ark. nr.

sheet no. 3

av

out of 9

i alt

total no.

3. Tolkingsregler - hovedsakelig regler om avtale-
tolkning som er kommet frem etter dommer. Både
ulov- og lovfestet rett.

- Felles forståelse: ulik tolkning av ordlyd, dialektord, språkvarianter, utenlandske språkbruk, kutymer ol.

- Uklarhetsregel: Tolkes mot den som skapte uklarhet, mot den som lagde avtalen, mot den som er "spesialisten" (for det svake ledd).

- minimumsregel: dommer for å skape minst mulig byrde

- uklarheter innad i dokumentet, blant annet:

- håndskrift går foran utskrift

- spesialbestemmelser foran bverskrift

- uklarheter mellom dokumenter, blant annet:

- nyere dokumenter går foran eldre

- spesielle fram generelle

- tidligere avtaler og forretning kan også være et tolkningselement for senere avtaler

- bransje skikk, sedvaner, kutymer

- deklarasjonsrett (avtalelov og kjøpslov som de viktigste innen kontraktsrett) som minstemål/retn.linjer

- prospektiv lovgivning, som avtl. § 36 og forbruker-
kjøpsloven er lover som overstyrer avtalen.

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject: .....

kode:

Course code: JUS102

Eksaminand nr.:

Examinee no.: 67

Dato og år:

Date and year: 23.05 2008

Ark. nr.

sheet no. 4

av

out of 9

i alt

total no.

2. Selskapsansvar

Det er ulike ting å ta hensyn til ved valg av selskapsform. Et viktig moment er å se på ansvar og risikobegrensningen for bedriften og deretter avgjøre selskapsform.

I et ansvarlig selskap har man et personlig, ubegrenset ansvar for selskapsforpliktelser. Dvs at i et ansvarlig selskap med solidansisk ansvar kan kreditor, om han ikke oppnår delening av selskapet innen 14 dager, kreve fra deltakerne (en eller flere) direkte. I et ansvarlig selskap kan man bli enige om å ha delt ansvar, der hver deltaker kun er heftet for sin andel av selskapet. Om kun en av deltakerne i et ansvarlig selskap med solidansisk ansvar (ANS) blir tvunget for ert gjeld, har deltakeren etter selskapsloven §2-5 mulighet til regres - å søke pengene tilbake fra selskapet / de andre deltakerne.

Det er ingen innskuddsplikt i et ansvarlig selskap og det er derfor hver deltaker må ta personlig ansvar med egen økonomi for ert risiko. Slike selskapsform hører hjemme hos bedrifter med lav risiko der deltakerne har økonomisk mulighet til å ta ubegrenset ansvar. Det er deltakerne i selskapet som er subjektene, ikke selskapet.

67

23.05

2008

5

9

I et aksjeselskap er derimot ansvaret begrenset et innskudd. For opprettelse av et AS har man innskuddsplikten må til sammen min. 100.000 NOK. I Aksjelovens § 1-2 om ansvarsbegrensninger heter det: "(1) Aksjeeiere ne h e f t e r i k k e o v e r f o r k r e d i t o r e n e f o r s e l s k a p e t s f o r p l i k t e l s e r". H e r e r d e t A S e t s o m e r d e t j u r i d i s k e s u b j e k t e t, i k k e d e l t a k e n e, s o m i A N S / D A. V i d e r e s t a r d e t: "(2) A k s j e i e r n e p l i k t e r i k k e å g j ø r e i n n s k u d d i s e l s k a p e t e l l e r i t i l f e l l e t i s e l s k a p e t s k o n k u r s b o i s t ø r r e u t s t r e k n i n g e n n d e t s o m f ø l g e r a v g r u n n l a g e t f ø r a k s j e t e g n i n g e n". E t u n n t a k f ø r d e t t e e r h v i s d e l t a k e n e p e r s o n l i g h a r s t a t t s o m p a n t l a n e r e l l e r d ø n n e s e t t e r v a n l i g e c u l p a - r e g l e r.

Valg av AS som selskapsform er altså lurt ved bedrifter med høy risiko og en forventning om stor interesse / aksjetegninger.

For å ivareta kreditors interesser er det flere regler, og strengere krav enn i et ansvarlig selskap. I ASL § 3-4 står det: "Selskapet skal til enhver tid ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet". Det er også krav til fri egenkapital som defineres i ASL § 8-1. Det er kun ut i fra denne kapitalen det er lovlig å dele ut utbytte m.m. Ellers er det strenge regler om utdelinger i ASL § 3-6: "(1) Utdeling fra selskapet kan kun

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject: .....

kode:

Course code: Jus102

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

67

Dato og år:

Date and year:

23.05

2008

Ark. nr.

sheet no.

6

av

out of

9

i alt

total no.

skje etter reglene om utbytte², kapitalnedsetting³, fusjon⁴ eller fisjon⁵ av selskaper, og tilbakubetaling ~~av~~ etter oppløsning⁶. Styret har også, etter § 3-5(1) handleplikt dersom egenkapitalen antas å være lavere enn forsvarlig (ut i fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet). I tillegg er AS et pliktig i årlig innsending av regnskap.

Ut over alle disse kravene, som omhandler selskapets egenkapital, er ikke deltakerne i et AS ansvarlig for ext. gjeld, i større utstrekning enn innsluddet som ble gjort ved aksjetegning.

Ulike bedrifter har ulik risiko. Om en ønsker å starte en liten bedrift med fullt ansvar er ANS / DA løsningen. For samfunnet er det særdeles økonomisk viktig at enkelte bedrifter opererer med høyere risiko. ~~Den~~ Slike selskaper kan vekke internasjonal oppmerksomhet, skape flere arbeidsplasser og bedre økonomi på landsbasis (skatt). AS er en måte å kunne starte en slik bedrift og samtidig ha et begrenset ansvar på en verdi tilsvarende AS'ets innsluddsplikt: 100.000 NOK. Dette er spesielt viktig i det markedsliberalistiske samfunnet vi lever i nå.

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject: .....

kode:

Course code: JUS102

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

67

Dato og år:

Date and year:

23.05. 2008

Ark. nr.

sheet no.

7

av

out of

9

i alt

total no.

3. Mangelskrav

Selv om Peder Ås kjøpte en pc gjennom firmaet som teksten tyder på her, har eiendomsretten over pc'en tilfallet kona Magda gjennom arv. Når da Magda ønsker å selge pc'en blir kjøpsloven gjeldende ettersom det er forbruker som selger til forbruker.

I denne oppgaven stiller kjøperen mangelskrav når over to år er gått - er det for sent?

~~Spørsmålet~~ Spørsmålet her blir om Magda har opptrått uaktsomt da hun, eller hennes niese Linda, forsøkte å gi opplysninger om at pc var kjøpt gjennom et selskap, og at reklamasjonsretten da var begrenset til 2 år.

For det første er salg mellom forbrukere salg som styres av kjøpsloven - og man har allminnelig reklamasjonsrett på 2 år. Det er dette man må regne med ved brukt salg/kjøp. Både selger og kjøper har opplysnings- og undersøkesplikt, men kjøper kan kreve avhending dersom mangler dukker opp ved en senere anledning. Dette er det strenge vurderings- og rimelighetskrav til.

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject:

kode:

Course code: Jus102

Eksaminand nr.:

Examinee no.: 07

Dato og år:

Date and year:

23.05

2008

Ark. nr.

sheet no.

8

av

out of

9

i alt

total no.

I følge kil. § 19 om ting solgt "som den er" sier det at "selv om tingen er solgt "som den er" eller med liknende alminnelig forbehold, foreligger det mangel når... b) selgeren ved kjøpet har forsømt å gi opplysninger om vesentlige forhold ved tingen eller dens bruk som han måtte kjenne til og som kjøperen hadde grunn til å regne med å få, så langt unnlatteligheten kan antas å ha innvirket på kjøpet (...)"

Hadde Marte grunn til å regne med å få over 2 års reklamasjonsfrist for PC-skjermen?

→ Nei, da den normale reklamasjonsfristen for kjøp styrt av kjøpsloven ^{er 2 år} kan man ikke regne med det. Om det ble gitt slike opplysninger av selger (Linda eller Magda) blir det en annen sak. Men ut i fra teksten kan jeg ikke se tegn på at (i flg. kil. § 33) "selger har opptrådt grovt aktløst eller for øvrig i strid med redelighet og god tro". Det virker som om Magda har opptrådt i god tro, spesielt da pc-skjermen kun var en måned gammel og i god stand.

I følge § 32 om reklamasjon i kjøpsloven heter det: "(2) Reklamerer kjøperen ikke innen to år etter den dag da han overtok tingen, kan han ikke senere gjøre mangelen gjeldende! Etter som selger ikke har påført seg noe forlenget garanti, eller ved annen avtale har

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject: .....

kode:

Course code: JS102

Eksaminand nr.:

Examinee no.: 67

Dato og år:

Date and year: 23.05

2008

Ark. nr.

sheet no.

9

av

out of

9

i alt

total no.

patatt seg ansvar for lengre tid, og det er over 2 år siden kjøper overtok tingene kan ikke mangel gjøres gjeldende.

PC-skjermen ble overtatt 16. januar 2003. Den 20. januar 2005, nærløst 2 år og 4 dager senere ble skjermen ødelagt. Dette var 4 dager over reklamasjonsfristen.

→ Det var for sent for Marte Kirkerud å sette frem mangelskrav til Magda AS.